

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel VII. Hoe Rutgert van Est arbeydende in dese historie te vergaderen van een perijkuleuse sieckte genesen wierdt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

CAPITTEL VII.

Hoe Rutgert van Est arbeydende in dese historie te vergaderen van een perijkuleuse sieckte genesen wierdt.

Ick com e nu tot den ghenen die in't onder-soecken ende vergaderen vande wercken van onse Martelaeren de principaelste en aller-meeste neerstigheyt herft ghedaen / ende my de materie ouer-al vergadert in't rouw heeft ouer-ghelueert om te schryuen. Want in hem oock som mige dinghen zijn geschiedt / de welke ick meyne niemant vande Godt-bzychtighe menschen loochene en sal geschiedt te zijn / om dat ons Godt de verdiensten van sijn Martelaeren soude aen-prijzen. Dese is geweest mijn eygen broeder Rutgert van Est / een man (gelijck vele menschen met my wel wetē) van grooter Godt-bzychtigheyt tot Gode / en uyt-gestorte mildtheydt tottē armen. Van wie veur-waer ick niet en hebbe mogē seggen: alleen in het punct dat wy nu veur handen hebben / maer oock op dat ick niet en schijne mijnen allerlieftsten broeder te beroouen van sijnen behoorlijcken lof / oft my-schuen in dit teghen-wozdigh stuck wercks yet meer toe-schryuē als betaemt: gemerckt dat hy in sijn leuen / soo met vrieuen absent zijnde als met woorden teghen-wozdigh / is gheweest een gheduerighe raetds-man ende voozdt-stouwer tot t'ghene dat ick in dese historie hebbe ghedaen. Sijn redene om dit werck aen te nemen die hy my dickwils heeft vertroocken / was dese: Hy merckte dat sommighe seer licht-beerdighlijck ende sonder behoorlijck onder-soeck hen begaue tot schryuen vande historie der Martelaere / aen-veerdende al wat sp van eenigher sijden consten ghehooren. Hy merckte oock

te oock andere die hunne gheluytheydt al te seer
volghden / niet sonder groot achter-deel vande
waerheydt / in't particulier desen oft dien persoon al
te vele toe-ghedaen zijnde. Dat sommighe oock
de vrome seften vanden eenen ghedaen een an-
deren toe-schreuen. Ende dat eene die gheweest was
vande af-ghewekene / om sijn schande ende onbro-
migheydt te bedeckē / niet alleen een on-vol-maerk-
te historie hadde ghemaect / maer oock al te slap
was geweest in te vol-prijzen der bromigheydt van
de ghene die vol-herdigh waren ghebleuen. In alle
dese dinghen was hy bedroeft om het onghelyck dat
den Martelaeren geschiedde / den welcken daer deur
ontnomen wierdt hunnen waerachtighen ende se-
keren lof / en onwaerachtigen ende onsekeren wierdt
toe-geschreue. Willende daer-om teghen al-sulcken
quaedt eenen goeden middel schicken / op datter niet
en soude ontbrekē noch aen de waerheydt / noch aen
de glorie der Martelaeren / met eenen goeden puer
gedreuen zijnde / heeft selue aller-eerst het werck be-
staē / ende daer naer my versocht ende aen-gestouwt
dat ick sijn begonst werck soude vol-brengē / en de
materie soude faconerē / en al-soo t'geheel werck in't
licht brengē. En veur waer om van sijn neerst-ge-
heydt wat meer te segghen / doen hy binnē Utrecht
in ballinghschap was by-naer twee gheheele iaeren
langh naer der Martelaeren doodt / als de kennisse
vande saecke noch gheheel versch was / als noch in't
leuen ende niet ontballen en waren de ghene die me-
de inde ghevanghenisse / oft oock eenighs-sins in't
lijden met hen gheweest hadden / oft die't met
hunne ooghen ghesien hadden oft ghehoort vande
ghene dier teghen-wozdigh waren gheweest / heeft
hy alle sijn sozgh-vuldigheydt daer toe bestelt / dat
hy soude weten al wat dat den Martelaeren te Gor-

rom / te Doordrecht / ende inden Briel was aenghedaen. Soo dat hy van eenen peggelijcken die van daer quam / die hem dochte yet te weten van t'ghene datter ghepasseert was (als hy emmers ghe-loof-weerdigh was) onder - vragghde seer nauw ende curieuselijck van alles / ende t'ghene dat hy van hen hoorde / stelde ter-skondt by gheschryfte. Ick laet staen t'ghene dat hy te Gorcom mette Martelaeren veur eenen tydt ghevanghen zijnde / self ghesien hadde / daer van hy gheen andere ghetuyghen en behoefde. Men-gaende de waerhepdt droegh hy sulcken sorghe / dat hy niet en ontfingh dan t'ghene dat wel bevonden ende betuygghet was. Aller yet twijfelachtighs oft onsekers wierdt byghebzacht / t'selue naer dat de verhaelder te ghe-loouen was / liet hy t'eene-mael vaeren / oft stelde het by geschryfte als onseker oft maer waer-schijne-lyck. Ende om niemands gratie oft on-minne en soude hyper af oft toe ghedaen hebben / oft anders gheschreuen als sijn consciencie ghetuyghde. Welcke stantachtighepdt des waerhepds wy oock met ghe-lycke sorghe-vuldighepdt ende op-rechtighepdt ghevolgghet hebben / soo wel in het schicken van t'ghene dat hy ons ouer hadde ghegheuen / als in daer hy te voegen t'ghene dat naer-der-handt tot onser ken-nissen is ghecomen. Want wy wisten seer wel hoe qualijck dat het ghedaen is in een historie te schry-uen / by-sonder van kerckelijcke ende heylighe din-ghen / den Lesers veur te schieten valsche veur waer-achtighe / ende twijfelachtighe veur sekere dinghen. Oock wisten wy hoe onbilligh ende onredelijck dattet ware de Martelaeren Christi / ende sekere ghetuyghen vande waerhepdt selue / met valsche oft onsekerere lof-segginghe te verciereen : ende hoe groote dwaelhepdt dat het is / de eere Gods te willen voor-derren

deren met leughen-talen / wantter geschreuen staet:
Meynt ghy dat Godt v leugen-tale van doen heeft?
Ter wijlen dan dat Rutgert met dit goedt werck
becommert is / ende nu begonst hadde by een te ver-
gaderen t'ghene dat hy herwaerts en derwaerts
hadde gheraeyt / soo is hy gheballen inde sieckte van
het roodt melesoen / de welcke hem niet alleen in sijn
aen-ghenomen werck en heeft belett / maer doock
ghestelt in perijkel ende wan-hope van sijn leuen :
by-sonder om dat hy midts de armoede van sijn
ballinghschap de noodelijcke remedien teghen sijne
sieckte niet en conste becomen . Want hy om het
Catholijck ghelooue ghewillighlijck ballingh was
met sijnen ouden vader / hebbende verlacten al dat
sy hadden . Als-doen hy vzeesende / dat naer sijn
doodt sijn vziekens souden verstroyt worden ende
verlozen gaen / ende daer deur de waerheydt vande
hystorie der Martelaren verdonckert bliuen / heeft
hy Gode oodt-moedelijck ghebeden / dat het ghe-
weldt vande sieckte wat moghte vermindert wor-
den / ende hy soo vele tijds moghte hebben / om te
vol-bzengen dat hy tot sijner glorien hadde begonst.
Het Godt-vruchtigh ghebedt heeft Godt verhoort /
ende en heeft sijn onder-standt niet uyt-ghestelt .
Want ter seluer uren heeft den bloedt-gangh daer hy
ghestadigh mede ghequelt was op-gehouden ende
niet weder-ghecomen / ende hem is soo vele sterck-
heydt des lichaems naer de sieckte ghegheuen / dat
hy Godt danckende sonder moepelijckheydt het be-
gonst werck heeft ghevoordert.

Iob 18.